

**UCHWAŁA NR XXXVIII/486/2017
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 29 listopada 2017 r.

**w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na 2018 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), art. 14 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1916 oraz z 2016 r. poz. 2003), art. 4¹ ust. 1-2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 oraz z 2015 r. poz. 1893) oraz na podstawie art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783, poz. 60 i poz. 1458) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na 2017 rok określony w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Suwałkach

Zdzisław Przelomiec

Załącznik
do Uchwały nr XXXVIII/486/2017
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 29 listopada 2017 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W SUWAŁKACH
NA 2018 ROK**

WSTĘP

Podstawą działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku** (zwana dalej ustawą o wychowaniu w trzeźwości),
- **Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku,**
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku** (zwana dalej ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii),
- **Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku,**
- **Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 roku,**
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020,**
- **Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,**
- **Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Program zawiera, diagnozę problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych, diagnozuje obszary problemowe, określa cel oraz precyzuje zadania związane: ze zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, z udzielaniem rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie - pomocy psychospołecznej i prawnej, z edukacją zdrowotną, z profilaktyką uzależnień, z przeciwdziałaniem przemocy, z dofinansowaniem działalności Centrum Integracji Społecznej, ze zmniejszeniem

rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych, ze wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie. Wskazuje realizatorów zadań.

Do opracowania niniejszego Programu posłużyły również materiały:

- diagnoza problemów uzależnień od środków psychoaktywnych na terenie Miasta Suwałki z 2015 r. przeprowadzona przez Instytut Badawczy IPC z Wrocławia,
- „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”, wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- sprawozdanie z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Suwałkach o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego za 2016 r.,
- diagnoza zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej w roku szkolnym 2014/2015 przeprowadzona przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej z Warszawy,
- założenia Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- raport z 2017 r. wykonany przez Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa pn. „Odpowiedzialna sprzedaż napojów alkoholowych”.

Niniejszy program uwzględnia także opinie instytucji oraz osób zajmujących się zawodowo profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wykaz niektórych skrótów użytych w programie:

CIS - Centrum Integracji Społecznej,

DDA - Dorosłe Dzieci Alkoholików,

dppio - ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

KBPN - Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie,

KMP - Komenda Miejska Policji w Suwałkach,

Kościół - Kościoły i inne związki wyznaniowe,

miejsca publiczne - zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

MKRPA - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach,

MOPR - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach,

NGO - organizacje pozarządowe oraz kościelne osoby prawne i prowadzone przez nie jednostki organizacyjne,

NZOZ - niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,

PARPA - Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie,

PON - Pogotowie dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach,

PP-P - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Suwałkach,

SM - Straż Miejska w Suwałkach,

SP SP ZOZ - Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład
Opieki Zdrowotnej w Suwałkach,

UM - Urząd Miejski w Suwałkach,

WOWiS - Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach,

WS - Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach,

ZS - zespoły szkół w Suwałkach,

ZOZ – zakłady opieki zdrowotnej w Suwałkach.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE SUWAŁKI

Stan problemów alkoholowych i narkotykowych występujących na terenie Miasta Suwałki w latach 2014 – 2016.

1. Dystrybucja alkoholu

1.1 W 2016 r. wydano łącznie 106 zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Suwałki:

Liczba wydanych zezwoleń w poszczególnych kategoriach w latach 2014-2016

Kategoria	Rok (ilość punktów)		
	2014	2015	2016
do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	116	60	48
powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu	71	37	27
powyżej 18% zawartości alkoholu	73	40	31
Łącznie	260	137	106

Źródło: Urząd Miejski w Suwałkach

Spadek liczby wydanych zezwoleń związany jest z wydłużeniem do 5 lat okresu, na który wydawane są od 2013 r. zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

1.2 W 2016 r. na terenie Miasta Suwałki funkcjonowało ogółem 200 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 131 punktów detalicznych i 69 punktów gastronomicznych.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Suwałki

Lata	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne
2014	208	135	73
2015	197	133	64
2016	200	131	69

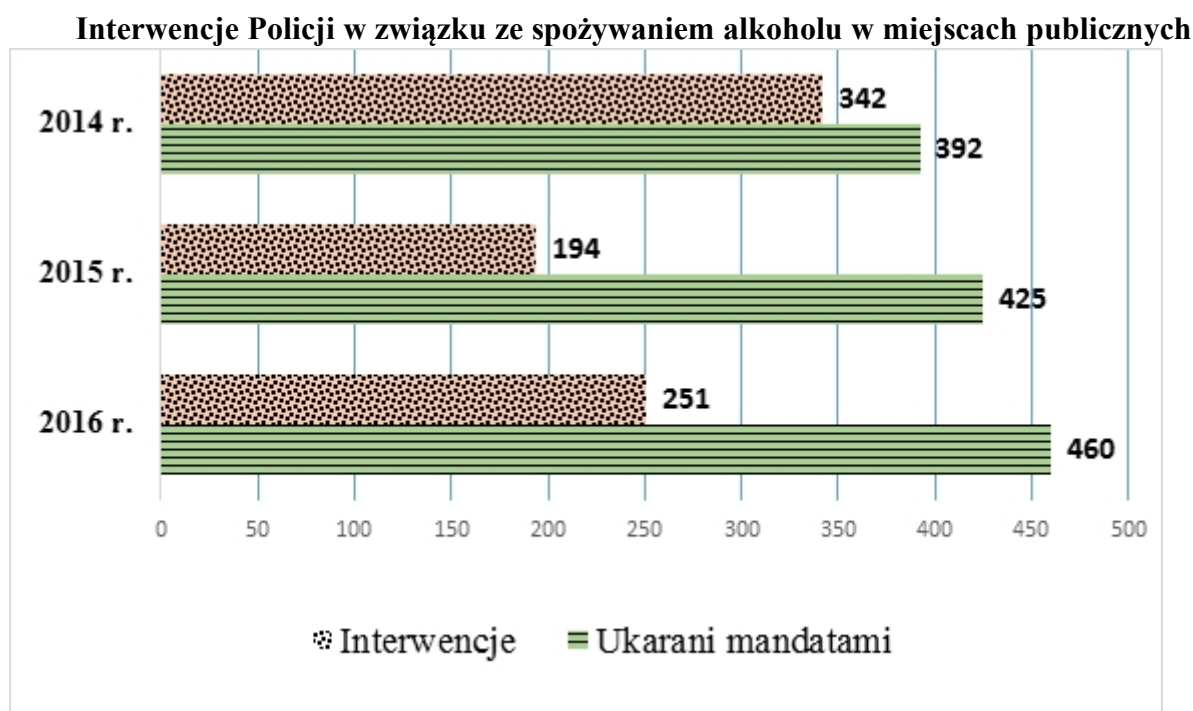
Źródło: Urząd Miejski w Suwałkach

Od roku 2014 następuje spadek liczby punktów sprzedaży detalicznej, natomiast liczba lokali gastronomicznych sprzedających i podających napoje alkoholowe ma tendencję falującą. W 2015 roku był znaczący spadek (o 9) liczby lokali gastronomicznych, natomiast w 2016 roku nastąpił ich wzrost (o 5) w porównaniu do 2015 roku.

2. Naruszenie prawa i porządku publicznego w związku ze spożywaniem alkoholu i używaniem narkotyków

2.1. Komenda Miejska Policji w Suwałkach w 2016 r., w związku z realizacją zadań wynikających z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, podjęła interwencje w następujących obszarach:

- zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych – 251 interwencji, 460 osób ukarano mandatami.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Suwałkach

W 2016 r. w porównaniu do 2015 r. (o 57) wzrosła liczba interwencji funkcjonariuszy Policji wobec osób spożywających alkohol w miejscach

publicznych, jak również systematycznie wzrasta liczba osób ukaranych mandatami w związku z zakazem spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

- przestępstwa drogowe – kierowanie pojazdów pod wpływem alkoholu:
 - zatrzymani nietrzeźwi kierujący – 186 osób,
 - zatrzymani za kierowanie pojazdem po użyciu alkoholu – 46 osób.

Przestępstwa drogowe – kierowanie po spożyciu alkoholu

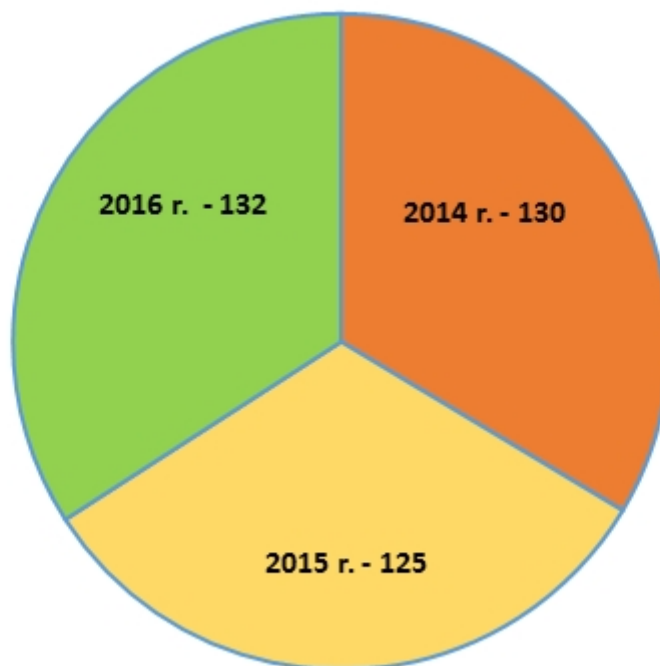
	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Przestępstwa drogowe	325	218	186

Źródło: Komenda Miejska Policji w Suwałkach

Od 2014 r. odnotowuje się znaczną tendencję spadkową stwierdzonych przestępstw drogowych polegających na kierowaniu pojazdami po spożyciu alkoholu.

2.2. W 2016 r. Komenda Miejska Policji w Suwałkach wszczęła ogółem 132 postępowania w sprawach o przestępstwa naruszające przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Liczba stwierdzonych przestępstw narkotykowych w latach 2014 – 2016

Źródło: Komenda Miejska Policji w Suwałkach

W ostatnim roku przestępczość narkotykowa wzrosła w stosunku do 2015 r.

2.3. Policja w 2016 r. udzieliła 12 odpowiedzi na listy przesyłane drogą e-mailową na skrzynkę stop-przemocy.kmp@suwalki.bk.policja.gov.pl, zaś w kontakcie indywidualnym z koordynatorem procedury „Niebieskiej Karty” udzielono 72 porady. W „Niebieskim Pokoju” w 2016 r. odbyło się 56 przesłuchań.

2.4 W roku 2016 w ramach realizacji procedury "Niebieskiej Karty" funkcjonowało 266 grup roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach współpracy instytucjonalnej.

Liczba grup roboczych

Rok	Liczba grup roboczych
2014	215
2015	234
2016	266

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Wzrost grup roboczych (o 32) wynika z faktu, że były powołane w 2015 r. i pracowały w roku 2015 i 2016.

Liczba założonych „Niebieskich Kart” przez służby:

Służby	Ilość założonych Kart		
	2014 r.	2015 r.	2016 r.
MOPS	16	17	11
OŚWIATA	3	3	0
SŁUŻBA ZDROWIA	2	1	0
MKRPA	1	2	0
KMP	254	246	215
RAZEM:	276	269	226

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Tabela wskazuje na tendencję spadkową wszczynania procedury „Niebieskiej Karty”. W analizowanych latach, to głównie funkcjonariusze Policji zakładali „Niebieskie Karty”.

2.5. W 2016 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej w Suwałkach podjęli 230 interwencji dotyczących naruszania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wystosowali 199 pouczeń, nałożyli 23 mandaty karne oraz skierowali 8 wniosków o ukaranie do Sądu w Suwałkach. Do miejsca zamieszkania oraz do Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych i podmiotów leczniczych dowieziono łącznie 231 osób nietrzeźwych.

Interwencje Straży Miejskiej w Suwałkach w związku z naruszaniem zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych

Lata	Interwencje	Pouczenia	Mandaty	Wnioski do Sądu	Przewóz osób nietrzeźwych do PON, miejsca zamieszkania, podmiotów leczniczych
2014 r.	310	254	47	9	157
2015 r.	273	237	28	8	177
2016 r.	230	199	23	8	231

Zródło: Straż Miejska w Suwałkach

Powyższa tabela wskazuje, że następuje spadek interwencji, pouczeń oraz nałożonych mandatów. Ilość wniosków kierowanych do Sądu utrzymuje się od 2014 r. na podobnym poziomie. Natomiast ilość przewożonych osób przez Straż Miejską do Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych, miejsca zamieszkania lub podmiotów leczniczych ma tendencję wzrostową.

2.6. W 2016 roku w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach odnotowano ogółem 1904 pobyty osób nietrzeźwych. Około połowy pobytów w Pogotowiu to wielokrotne pobyty tych samych nietrzeźwych.

Liczba osób nietrzeźwych w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach

Lata	Liczba osób nietrzeźwych			
	ogółem	mężczyźni	kobiety	nieletni
2014	2531	2381	124	8
2015	2531	2376	145	10
2016	1904	1830	70	4

Zródło: Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Bezdomych i Uzależnionych w Suwałkach

W 2016 roku, w porównaniu do roku 2014 i 2015, znacząco zmalała liczba pobytów osób nietrzeźwych w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach, w związku z tym, że do Pogotowia przyjmowani są tylko mieszkańcy Suwałk oraz osoby bezdomne z terenu Miasta Suwałki.

3. Mieszkańcy Suwałk objęci niektórymi działaniami terapeutycznymi

3.1. W Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach w 2016 r. leczyło się 219* pacjentów, w tym 148 uzależnionych od narkotyków (z tego 40 osób nieletnich) i 71 osób współuzależnionych. Udzielono 1083 porady i wystawiono 36 skierowań do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne.

* dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

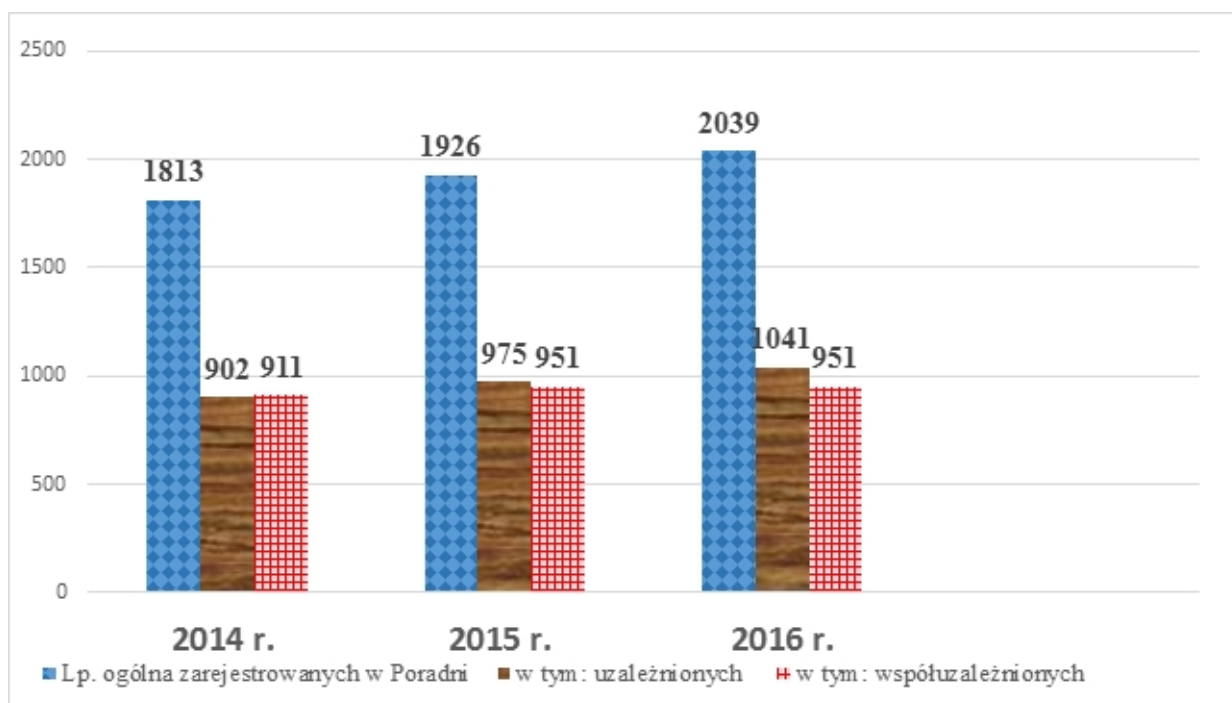
Liczba osób leczących się w Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych

	Lata			
	2014	2015	2016	
Liczba pacjentów	- uzależnionych od narkotyków,	116	133	148
	w tym nieletnich	39	27	40
	- współuzależnionych	79	72	71
	Ogółem:	195	205	219
Ilość udzielonych porad	1026	992	1083	
Ilość wystawionych skierowań	34	30	36	

Zródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach

Jak wynika z zestawienia w 2016 r., liczba pacjentów leczących się w Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych wzrosła w stosunku do roku 2015 o 14 osób ogółem. Liczba nieletnich pacjentów jest falująca, w stosunku do 2015 r. wzrosła o 13 osób. Nieznacznie (o 1) zmalała liczba osób współuzależnionych. Znacząco wzrosła ilość udzielonych porad, oraz liczba wystawionych skierowań do ośrodków i na oddziały detoksykacyjne.

Do końca 2016 roku w Poradni zarejestrowanych było 2039 osób, w tym 1041 osób uzależnionych i 998 osób współuzależnionych.

Źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach

Liczba osób zarejestrowanych i korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach ma tendencję wzrostową. Dynamika wzrostu ogółu zarejestrowanych w Poradni od 2015 r. do 2016 r. jest na poziomie – 6 %.

Wśród prowadzonych przez Poradnię działań z zakresu profilaktyki wymienić należy również:

- spotkania edukacyjne z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dotyczące zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych,
- spotkania edukacyjne z rodzicami uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dotyczące zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych,
- współpracę z pedagogami i psychologami szkolnymi,
- udostępnienie materiałów edukacyjnych młodzieży i ich rodzicom, szkołom oraz innym instytucjom,
- audycje radiowe o tematyce uzależnień.

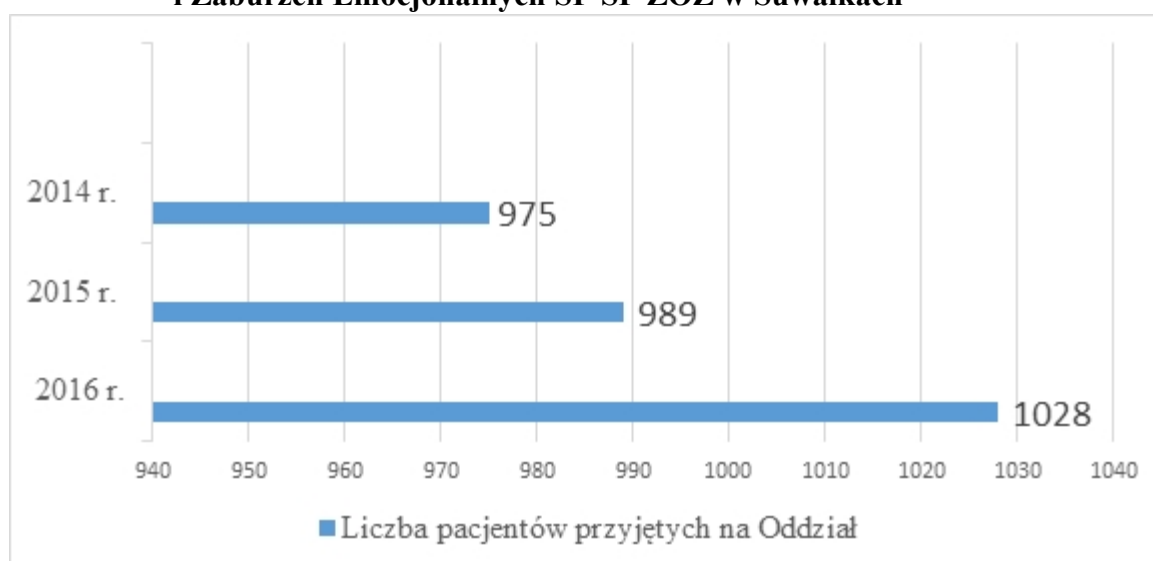
Według oceny specjalistów z Poradni, stale wzrasta liczba osób zgłaszających się do Poradni w związku z problemami wynikającymi z używania marihuany i amfetaminy.

3.2. W 2016 r. na Oddziale Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych

SP SP ZOZ hospitalizowanych było 1028* pacjentów, z czego 216 na Pododdziale Terapii Uzależnienia od alkoholu oraz 812 na Pododdziale Detoksykacji.

*dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

Liczba pacjentów przyjętych na Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych SP SP ZOZ w Suwałkach

Źródło: Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych SP SP ZOZ w Suwałkach

W 2016 roku odnotowano, w stosunku do 2015 i 2014 roku, znaczny wzrost liczby pacjentów przyjętych na Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych.

3.3. W 2016 r. w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ spadła liczba osób uzależnionych od alkoholu o 64 osoby, zaś liczba osób współuzależnionych wzrosła o 53.

Liczba pacjentów korzystających z usług Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ

Pacjenci	Rok	2014 r.	2015 r.	2016 r.
uzależnieni		661	523	459
współuzależnieni		155	128	181
Łącznie		816*	651*	640*

Źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ w Suwałkach

* dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

Spadek liczby korzystających z usług Poradni może wynikać z tego, że wiele osób uzależnionych korzystało również z ofert terapeutycznych innych podmiotów leczniczych, takich jak prywatne gabinety lub też wyjeżdżali do innych ośrodków

lecniczych adekwatnych do ich potrzeb.

3.4. W 2016 r. w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu leczenie podjęło 109* pacjentów uzależnionych od alkoholu, w tym 23 kobiety.

*dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

Liczba pacjentów, którzy podjęli leczenie w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Liczba pacjentów, którzy podjęli leczenie	120	95	109

Źródło: Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Suwałkach

W 2016 roku liczba osób podejmujących leczenie odwykowe na oddziale dziennym wzrosła o 14 osób. Według opinii pracowników Oddziału pacjenci korzystający z Oddziału twierdzą, że nie mogą się leczyć, bo muszą pracować, boją się też utraty pracy ze względu na zbyt długie zwolnienia lekarskie.

3.5. Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 r. wpłynęło 129 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, z czego w stosunku do 124 taką procedurę uruchomiono.

Dane liczbowe dotyczące postępowań prowadzonych przez MKRPA w Suwałkach

	2014 r.	2015 r.	2016
Liczba nowych wniosków, które wpłynęły do MKRPA	112	150	124
Liczba wniosków skierowanych do sądu	63	69	96
Liczba spraw umorzonych	32	44	51

Źródło: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach

W 2016 r. liczba nowych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego zmalała w stosunku do roku ubiegłego. Znacząco wzrasta liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (o 27) oraz wzrosła liczba spraw umorzonych (o 7).

Przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili 12 kontroli w 35 placówkach handlowych podających/sprzedających alkohol, 5 oględzin w 13 placówkach oraz 3 kontrole weryfikacji oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.

4. Zasoby lokalne umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej w Suwałkach

Są to następujące jednostki:

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach,
- 2) Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach, w tym:
 - Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
 - Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych,
 - Poradnia Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych.
- 3) Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Suwałkach,
- 4) Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suwałkach - Centrum Interwencji Kryzysowej w Suwałkach,
- 5) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach, w tym:
 - Dział Pomocy Kryzysowej, w tym całodobowy hostel dla 13 osób doświadczających przemocy w rodzinie,
 - poradnictwo prawne i psychologiczne z zakresu przeciwdziałania przemocy,
 - grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
- 6) Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór” z siedzibą w Suwałkach,
- 7) Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach,
- 8) Spółdzielnia Socjalna Perspektywa, w tym:
 - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdolnych w Suwałkach,
 - Punkt konsultacyjny,
 - Telefon Zaufania,
- 9) Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar” w Suwałkach,
- 10) Centrum Integracji Społecznej w Suwałkach,
- 11) Fundacja EGO w Suwałkach,
- 12) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Suwałkach,
- 13) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Suwałkach,
- 14) Fundacja PROMETEUSZ w Suwałkach,
- 15) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno–Artystycznej „Nie Po Drodze” w Suwałkach,
- 16) Grupy AA i AL.- ANON,
- 17) Komenda Miejska Policji w Suwałkach,
- 18) Straż Miejska w Suwałkach,
- 19) Sądy, kuratorzy sądowi,
- 20) Prokuratura Rejonowa w Suwałkach,

- 21) Świetlice środowiskowe prowadzone przez:
- Parafię Rzymskokatolicką św. Aleksandra w Suwałkach,
 - Zgromadzenie Sióstr Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus z siedzibą w Suwałkach,
 - Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci „Przystań” z siedzibą w Suwałkach,
 - ORATORIUM św. Jana Bosko w Suwałkach,
- 22) Przedszkola, szkoły, placówki oświatowe i opiekuńczo – wychowawcze,
- 23) Lokalne, regionalne i krajowe mass media,
- 24) Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Kazimierza Królewicza w Suwałkach,
- 25) i inne.

II. OBSZARY PROBLEMOWE

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów uzależnień od środków psychoaktywnych na terenie Miasta Suwałki w 2016 r., badań ogólnopolskich, danych statystycznych oraz wiedzy i doświadczeń zdobytych w trakcie realizacji Programu w 2017 roku i latach poprzednich można zdiagnozować następujące obszary problemowe:

OBSZARY PROBLEMOWE

Obszar problemowy nr 1:

Szkody zdrowotne, zaburzenia życia rodzinnego oraz naruszenia prawa i porządku publicznego wynikające ze spożywania alkoholu.

Analiza problemu:

- 14% Polaków i 4% Polek pije alkohol w sposób zwiększający prawdopodobieństwo występowania szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych¹,
- występowanie zaburzeń psychicznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu¹,
- dominującą kategorię pacjentów we wszystkich placówkach leczenia psychiatrycznego i leczenia uzależnień stanowią mężczyźni¹,
- spożywanie alkoholu przez ciężarne kobiety¹,
- uzależnienie od alkoholu jest późno rozpoznawane, na leczenie trafiają osoby ze znaczną destrukcją³,

- uzależnienia mieszane - pacjenci z zaburzeniami wynikającymi z używania więcej niż jednej substancji psychoaktywnej¹,
- nietrzeźwość kierowców – pomimo spadku liczby stwierdzonych przestępstw drogowych wynikających z prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu, nadal na suwalskich drogach porusza się duża liczba nietrzeźwych kierowców⁹,
- 65,8% młodych osób po alkoholu zachowuje się agresywnie, pogarsza się ich relacja z rodzicami².

Obszar problemowy nr 2:

Picie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież.

Analiza problemu:

- z przeprowadzonych badań w 2015 r. wynika, że 70% uczniów suwalskich szkół uważa, że najbardziej dostępnym alkoholem jest piwo²,
- alkoholem najczęściej spożywanym przez suwalską młodzież jest piwo²,
- najczęstszym miejscem picia alkoholu przez dzieci i młodzież jest dom kogoś znajomego lub własny²,
- zwiększająca się liczba pijących alkohol dziewcząt i młodych kobiet – tendencja zmierzająca do zrównania wskaźników osiągniętych przez chłopców¹,
- używanie alkoholu przez młodocianych ma wpływ między innymi na obniżenie wieku inicjacji seksualnej, niechciane ciążę i zwiększa ryzyko zarażenia wirusem HIV¹,
- wzrost przyzwolenia dorosłych na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie¹,
- chłopcy rzadziej niż dziewczęta, dostrzegają niebezpieczeństwo związane z nadużywaniem, alkoholu, narkotyków czy dopalaczy².

Obszar problemowy nr 3:

Powiększający się problem narkomanii i innych uzależnień.

Analiza problemu:

- wzrost liczby osób do 20 r.ż. mających za sobą doświadczenia związane z używaniem marihuany i amfetaminy⁷,
- głównymi powodami zażywania narkotyków przez młodzież jest ciekawość, chęć sprawdzenia jak smakuje, jak człowiek czuje się po zażyciu, z nudów²,
- niewielka świadomość nauczycieli istniejącego wśród ich uczniów problemu przyjmowania substancji psychoaktywnych²,
- zaniżona świadomość młodzieży szkolnej ryzyka jakie za sobą niesie przyjmowanie różnych substancji psychoaktywnych²,
- co trzeci chłopiec i co szósta dziewczynka wśród uczniów klas drugich gimnazjalnych przyznali się do zażycia narkotyków w ciągu ostatnich 6 miesięcy⁶,
- ok. 17% uczniów klas drugich gimnazjalnych uważa możliwość zdobycia „dopalaczy” jako dość łatwą lub bardzo łatwą^{2,6},
- miejscem pierwszego zażycia narkotyków/środków odurzających najczęściej jest cudzy dom lub ogólnodostępne miejsce np. na ulicy lub w parku².

Obszar problemowy nr 4:

Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Analiza problemu:

- duża liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie korzystających z poradnictwa prawnego, psychologicznego i terapeutycznego⁵,
- zwiększające się zainteresowanie uczestnictwem w grupach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie⁸,
- rosnąca liczba grup roboczych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. W 2016 r. funkcjonowało 266 grup roboczych, w tym 67 grup było kontynuowane z lat poprzednich (2014 i 2015 r.)⁴,
- w 2016 r. odbyły się 682 spotkania grup roboczych oraz 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego⁴.

- ¹ źródło: Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015,
² źródło: diagnoza problemów uzależnień od środków psychoaktywnych na terenie Miasta Suwałki, Wrocław 2015 r.,
³ źródło: informacja z Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu z 2016 r.,
⁴ źródło: sprawozdanie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach za 2016 r.,
⁵ źródło: sprawozdanie Suwalskiego Stowarzyszenia „Wybór” za 2016 r.,
⁶ źródło: diagnoza zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej w roku szkolnym 2014/2015, realizator Instytut Profilaktyki Zintegrowanej,
⁷ źródło: informacja z Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych w Suwałkach za 2016 r.,
⁸ źródło: sprawozdanie Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa - Centrum Interwencji Kryzysowej za 2016 r.,
⁹ źródło: sprawozdanie Komendanta Miejskiego Policji w Suwałkach za 2016 r.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz zapobieganie ich powstawaniu.

Prezentowany Program kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Mieście Suwałki. Wskazuje planowane, długofalowe, wielostronne i skoordynowane działania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Istotnym partnerem Miasta w realizacji zadań Programu są organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, kościoły i związki wyznaniowe.

System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opisany w Miejskim Programie Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na 2018 rok oparty jest na trzech wzajemnie komplementarnych programach działań realizowanych na różnych poziomach administracji: gminnym, wojewódzkim i narodowym.

IV. ZADANIA PROGRAMU

wynikające z ustawy o zdrowiu publicznym, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych								
P L A N O W A N E D Z I A L A N I A	1.1	Dofinansowanie programów ograniczania picia alkoholu dla osób o obniżonych możliwościach udziału w programach behawioralnych - poznawczych, tzw. niskoprogowych.	W S K A Ż N I K I	- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- sprawozdania, - dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A C J A	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.2	Wspieranie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnień.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - dokumentacja		WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.3	Wsparcie działalności punktu konsultacyjnego oraz telefonu zaufania dla osób uzależnionych i ich rodzin.		- liczba udzielonych porad, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.4	Dofinansowanie prowadzenia grup wsparcia oraz maratonów dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - dokumentacja		ZOZ, NZOZ, WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.5	Dofinansowanie szkoleń terapeutów w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego.		- liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych specjalistów		- sprawozdania		ZOZ, NZOZ, WS
	1.6	Wsparcie podmiotów leczniczych i organizacji		- wartość w zł,		- dokumentacja,		ZOZ, NZOZ,

	działających w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.	- udzielonej dotacji, - liczba odbiorców		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppow, WS
1.7	Prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do ograniczenia jego spożycia lub gdy jest to konieczne, podjęcia przez nie leczenia odwykowego.	- liczba posiedzeń podzespołu MKRPA ds. leczenia odwykowego, - liczba wniosków wpływających do MKRPA o wszczęcie postępowania, - liczba spraw umorzonych w związku ze zmotywowaniem przez komisję do podjęcia leczenia	- protokoły z posiedzeń komisji	MKRPA
1.8	Kierowanie na badanie specjalistyczne w celu wydania opinii psychologiczno - psychiatrycznej.	- liczba osób skierowanych na badania, - liczba wydanych opinii	- protokoły z posiedzeń, - prowadzona dokumentacja	MKRPA, specjaliści – biegli sędziwi
1.9	Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	- liczba skierowanych do sądu wniosków	- protokoły z posiedzeń, - prowadzona dokumentacja	MKRPA
1.10	Wsparcie Poradni Uzależnienia i Współzależnienia od Substancji Psychoaktywnych SP SP ZOZ w Suwałkach w zakresie działalności profilaktycznej oraz leczenia osób uzależnionych i współzależnionych.	- wartość udzielonych dotacji, - liczba zakupionych testów	- prowadzona dokumentacja, - sprawozdania	WS, MKRPA, SP SP ZOZ

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej: 278.000 zł

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie - pomocy psychospołecznej i prawnej

P L A N O W A N E D Z I A L A N I A	2.1	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny lub psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny lub inny psychoedukacyjny.	W S K A Ź N I K I	- liczba dofinansowanych placówek wsparcia dziennego, - liczba uczęszczających dzieci	Ź R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A C J E	NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, WS
	2.2	Wspieranie działań animacyjnych i socjoterapeutycznych realizowanych w formie pracy podwórkowej przez wychowawcę.		- liczba uczęszczających dzieci		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy odppiw, WS
	2.3	Dofinansowanie zajęć terapeutycznych i grup wsparcia dla osób współzależnych.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których

			S K A Ż N I K Ó W		Z Y	
2.4	Dofinansowanie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików - DDA.	- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, WS NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, WS
2.5	Dofinansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie.	- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, WS
2.6	Dofinansowanie kolonii, półkolonii i obozów i innych form wypoczynku z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie.	- liczba uczestników		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy

				o dppiw, WS
2.7	Finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, superwizjach, kursach specjalistycznych, naradach, konferencjach, warsztatach, seminariach przedstawicieli różnych grup społecznych i zawodowych zwłaszcza w zakresie: interdyscyplinarnej pomocy dziecku i rodzinie z problemem przemocy i uzależnień, trzeźwości kierowców, rozwiązywania lokalnych problemów alkoholowych, narkomanii i używania tzw. dopalaczy oraz przeciwdziałania przemocy.	- liczba szkoleń/ kursów/ konferencji narad/ seminariów/ warsztatów, - liczba odbiorców	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	ZOZ, NZOZ, WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
2.8	Zakup i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informatorów dotyczących działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	- liczba zakupionych materiałów	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja, - dokumenty finansowe	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
2.9	Prowadzenie strony internetowej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach www.mkrpa.suwalki.pl .	- liczba zamieszczonych informacji, - liczba odbiorców	- statystyki strony internetowej	WS

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej: 360.000 zł

III. Edukacja zdrowotna					
3.1	Organizowanie lokalnych i włączenie się do ogólnopolskich działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii	- liczba ogólnopolskich	Ż R	- sprawozdania, - protokoły z kontroli,	NGO, podmioty,

P L A N O W A N E D Z I A L A N I A		edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych środków psychoaktywnych oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	W S K A Ż N I K I	działań/kampanii, - liczba odbiorców/ uczestników	Ó D L A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, WS
	3.2	Upowszechnianie informacji dotyczących instytucji i organizacji udzielających wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, substancji psychoaktywnych i innych środków zmieniających świadomość oraz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.		- liczba upowszechnionych informacji		- prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, WS
	3.3	Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu.		- liczba szkoleń, - liczba odbiorców		- sprawozdania, - listy obecności, - protokoły		WS, MKRPA

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej: 15.000 zł

IV. Profilaktyka uzależnień

P L A N O W A N E D Z I A L A N I A	4.1	Wspieranie działań służących pogłębieniu więzi w rodzinie z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie, np. poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych.	W S K A Ź N I K I	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba uczestników	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ź N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	4.2	Dofinansowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, psychologów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.		- liczba zajęć, - liczba odbiorców		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		- szkoły i inne placówki oświatowe i opiekuńczo - wychowawcze PP-P, WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	4.3	Wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości i innych negatywnych zachowań osób kierujących pojazdami mechanicznymi, sprzętami żeglugi wodnej i innymi środkami komunikacji.		- liczba wspartych projektów, - liczba uczestników		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		WS, SM, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	4.4	Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych programów profilaktycznych oraz innych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów prawnych.		- liczba odbiorców, - liczba programów		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		szkoły i inne placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze,

				PP-P, WS
4.5	Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie na terenie szkół oraz innych miejskich obiektów sportowych pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych, w tym wakacyjnych zajęć i turniejów.	- liczba uczestników, - liczba godzin, - liczba i rodzaj zakupionego sprzętu	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	WOWiS, WS, szkoły
4.6	Wsparcie organizacji różnego rodzaju powszechnie dostępnych zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyczno-edukacyjnymi i socjoterapeutycznymi.	- liczba uczestników, - liczba godzin, - liczba i rodzaj zajęć	- sprawozdania, - protokoły z kontroli, - prowadzona dokumentacja	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
4.7	Wsparanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, np. kluby dyskusyjne, gazetki, audycje radiowe, młodzieżowe grupy liderów.	- liczba wspartych projektów, - liczba uczestników	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, Szkoły
4.8	Przeprowadzenie diagnozy lokalnych problemów oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych – alkoholizmu, narkomanii i używania tzw. dopalaczy oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- opracowania, - sprawozdania, - informacje, - diagnoza	- prowadzona dokumentacja	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MKRPA
4.9	Zakup/opracowanie/pozyskanie oraz dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i używania tzw. dopalaczy oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba zakupionych/ opracowanych/ pozyskanych materiałów	- dokumenty finansowe, - prowadzona dokumentacja	WS, MKRPA, PARPA, KBPN

4.10	Wydanie kalendarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	- liczba kalendarzy	- dokumenty finansowe, - prowadzona dokumentacja	WS
4.11	Promowanie zdrowego stylu życia w lokalnych środkach społecznego przekazu.	- liczba artykułów, udzielonych wywiadów	- media	MKRPA, WS

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej: 370.000 zł

V. Przeciwdziałanie przemocy								
P L A N O W A N I E	5.1	Wspieranie działalności placówek dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym punktów konsultacyjnych, telefonów zaufania, ośrodków interwencji kryzysowej, poradnictwa psychologicznego, socjalnego i rodzinnego.	W S K A Ż N I	- liczba udzielonych porad, - liczba klientów	Ź R Ó D Ł A P O Z	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I	NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MOPR, WS
	5.2	Dofinansowanie realizacji programów ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie.		- liczba udzielonych porad, - liczba uczestników, - liczba godzin zajęć		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MOPR, WS

D Z I A Ł A N I A	5.3	Dofinansowanie prowadzenia zajęć korekcyjno – edukacyjnych, zajęć terapeutycznych, treningów rozwijających umiejętności radzenia sobie ze złością i agresją oraz grup wsparcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	K I	- liczba godzin, - liczba uczestników	Y S K I W A N I A	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	R E A L I Z A T O R Z Y	NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MOPR, WS
	5.4	Dofinansowanie programów profilaktyki przeciwdziałania przemocy np. warsztaty umiejętności rodzicielskich, programów dla rodziców na temat radzenia sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi, rozwiązywania konfliktów itp.		- liczba godzin, - liczba uczestników	W S K A Ż N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, WS
	5.5	Realizacja oraz wspieranie kampanii i programów dla rodziców promujących wychowywanie dzieci bez przemocy.		- liczba rodziców uczestniczących w programach		- prowadzona dokumentacja, - sprawozdania		WS, KMP, PP-P, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	5.6	Wspieranie lokalnych kampanii nt. przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.		- liczba kampanii, - liczba uczestników		- prowadzona dokumentacja - sprawozdania		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, KMP, PP-P, WS
	5.7	Zwiększanie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		- liczba uczestników kursów/szkoleń		- prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty,

				o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, KMP, WS
5.8	Wspomaganie działalności Działu Pomocy Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach.	- liczba udzielonych porad, - liczba klientów	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	MOPR, WS
5.9	Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.	- liczba posiedzeń zespołów i grup roboczych	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja, - protokoły	MOPR, WS
5.10	Wsparcie działalności szkolnych klubów mediatorów w zakresie zapobiegania przemocy.	- liczba klubów, - liczba godzin, - liczba uczestników	- sprawozdania	szkoły i inne placówki oświatowe i opiekuńczo wychowawcze, WS

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej: 370.000 zł

VI. Dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej

P L A N O W A N E D Z I A Ł A N I A	6.1	Dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej.	W S K A Ź N I K I	- liczba uczestników CIS	Z R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ź N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppow,
--	-----	--	---	-----------------------------	--	---	---	--

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadania to co najmniej: 100.000 zł

VII. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych

P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	7.1	Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych prowadzonej na terenie Suwałk.	W S K A Ż N I K I	- liczba interwencji	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- informacja z działalności	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	KMP, SM, MKRPA
	7.2	Podjęmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonym w ustawie osobom i w określonych sytuacjach.		- liczba interwencji		- informacja z działalności		KMP, SM, MKRPA
	7.3	Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy.		- liczba spraw		- prowadzona dokumentacja		WS, MKRPA
	7.4	Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.		- liczba kontroli - liczba skontrolowanych punktów		- protokoły		MKRPA, UM

Nie przewiduje się ponoszenia kosztów.

VIII. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie								
P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	8.1	Remont, adaptacja i wyposażenie lokali, pomieszczeń na rzecz instytucji i organizacji pozarządowych realizujących zadania Programu, w tym doposażanie siedziby MKRPA w drobny sprzęt biurowy.		- wartość projektów w zł	Ż R Ó D Ł A	- sprawozdania, - protokoły, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	zainteresowane instytucje, WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	8.2	Zakup słodczy, gier, sprzętu sportowo-rekreacyjnego na potrzeby dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek wsparcia dziennego między innymi z okazji Dnia Dziecka, św. Mikołaja, Wielkanocy, Bożego Narodzenia itp.	W S K A Ż N I K I	- wartość w zł	P O Z Y S K I W A N I A	- prowadzona dokumentacja, - dokumenty finansowe		WS, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	8.3	Dofinansowanie szkoleń typu: Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Studium Pomocy Psychologicznej, Programu Rozwoju Osobistego, warsztaty pomagania osobom uzależnionym i współuzależnionym itp.		- liczba dofinansowanych szkoleń, - liczba osób biorących udział w dofinansowanych szkoleniach	W S K A			- prowadzona dokumentacja

8.4	Doskonalenie umiejętności członków MKRPA poprzez udział w szkoleniach i konferencjach.	- liczba szkoleń, - liczba członków biorących udział w szkoleniu	Ż N I K Ó W	- prowadzona dokumentacja	WS, MKRPA
8.5	Udział w pracach Zespołu Ekspertów ds. Lokalnych i Regionalnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego przy PARPA.	- liczba posiedzeń w pracach zespołu		- zaproszenia do udziału w pracach zespołu	WS, UM, PARPA
8.6	Współpraca z administracją rządową i samorządową w zakresie realizacji programów profilaktycznych, szkoleń, konferencji, kampanii oraz monitorowania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba sprawozdań, raportów, programów, szkoleń, konferencji, kampanii		- karta zgłoszeń, - sprawozdania, raporty	UM, WS, MKRPA, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SM, KMP, szkoły

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej: 40.000 zł.

III. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Miasta pozyskanych w 2018 r. z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2018 r. wynosi 1 650 000 zł. Planowany budżet Programu może ulec zmianom w przypadku niewykorzystania całkowitej kwoty pozyskanej w 2017 r. z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz innych zwrotów.

IV. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SUWAŁKACH

1. Członek Komisji za udział w pracach podzespołów problemowych w danym miesiącu otrzymuje:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 10% aktualnego minimalnego wynagrodzenia,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 3% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
2. Przewodniczący, jego zastępca oraz przewodniczący podzespołów za udział w pracach podzespołów problemowych w danym miesiącu otrzymują:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 15% aktualnego minimalnego wynagrodzenia,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 3% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
3. Za udział w posiedzeniu plenarnym Komisji członkowie, przewodniczący, jego zastępca oraz przewodniczący podzespołów Komisji każdorazowo otrzymują wynagrodzenie w wysokości 5% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
4. Za udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych lub grupach roboczych przewodniczący, jego zastępca oraz członkowie Komisji w danym miesiącu otrzymują:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 10% aktualnego minimalnego wynagrodzenia,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 3% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
5. Wynagrodzenie wypłacane jest z dołu, na podstawie listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia lub przeprowadzonych czynności. Osoby nieuczestniczące w pracach Komisji nie otrzymują ww. wynagrodzeń.
6. Za prace wykonane na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia wg stawki/kwoty określonej w umowie.
7. Za udział członków Komisji w szkoleniu lub innym posiedzeniu wyjazdowym, które dotyczy podniesienia kwalifikacji członków Komisji przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości najtańszego połączenia komunikacją publiczną do i z miejscowości szkolenia.
 - 7.1 Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 7 przysługuje w wysokości udokumentowanej biletami lub fakturami obejmującymi cenę biletu środka transportu oraz innych wydatków związanych z podróżą krajową, typu opłata za przejazd drogami płatnymi i autostradami, postój w strefie płatnego parkowania, miejsca parkingowego i inne niezbędne wydatki wiążące się bezpośrednio z odbywaniem podróży.
 - 7.2 Na wniosek członka Komisji Prezydent może wyrazić zgodę na przejazd w podróży

krajowej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem będącym własnością członka Komisji.

7.3 W przypadku, o którym mowa w pkt 7.2 członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, przyjmując;

- a) dla samochodów o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ - 0,40 zł za 1 kilometr przebiegu,
- b) dla samochodu o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ - 0,50 zł za 1 kilometr przebiegu,
- c) dla motocykla – 0,19 zł za 1 kilometr przebiegu,
- d) dla motoroweru – 0,11 zł za 1 kilometr przebiegu.

7.4 W przypadku wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 7.3 członek Komisji przedkłada stosowne oświadczenie.

7.5 Jeżeli przedstawienie dokumentu, o którym mowa w pkt 7.1 nie jest możliwe, członek Komisji składa pisemne oświadczenie o dokonanych wydatku i przyczynach braku jego udokumentowania.

8. Na wynagrodzenia członków MKRPA za udział w posiedzeniach Komisji, szkoleniach oraz koszty obsługi działalności Komisji zaplanowano kwotę 117.000 zł.

**V. W RAMACH OGRANICZANIA DOSTĘPNOŚCI DO
ALKOHOLU USTALA SIĘ ZASADĘ, ŻE JEDEN PUNKT
SPRZEDAŻY I PODAWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH,
ZAWIERAJĄCYCH POWYŻEJ 4,5% ZAWARTOŚCI ALKOHOLU
(Z WYJĄTKIEM PIWA) PRZEZNACZONYCH DO SPOŻYCIA
W MIEJSCU, JAK I POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY, PRZYPADA NA
CO NAJMNIEJ 400 MIESZKAŃCÓW (WEDŁUG MIEJSCA
STAŁEGO ZAMELDOWANIA W SUWAŁKACH)**

Według stanu na dzień 31.12.2016 roku liczba mieszkańców Suwałk wynosiła 69.626 osób. Natomiast limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% wynosi 165 zgodnie z Uchwałą nr XIII/119/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 września 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 13.10.2011 r. nr 254, poz. 3015).

Wynika z tego, że w Suwałkach na jeden limitowany punkt sprzedaży ww. napojów alkoholowych przypada ponad 422 mieszkańców.

Standardy

działań opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych skierowanych do dzieci i młodzieży

- 1. Podmiot prowadzący świetlicę winien spełniać wymogi określone w art. 18-28 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).**
- 2. Cele wprowadzenia przedmiotowego standardu:**
 - 1) zwiększenie liczby profesjonalnych działań o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży realizujących wybrane elementy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w ich najbliższym środowisku,
 - 2) zwiększenie dostępności działań opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży na terenie Miasta Suwałki,
 - 3) stworzenie narzędzia do weryfikacji ofert na działania o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym składanych przez podmioty publiczne i niepubliczne, ubiegające się o finansowanie ze środków budżetowych Miasta Suwałki.
- 3. Standard odnosi się do prowadzenia następujących działań:**
 - 1) świetlicy środowiskowej (opiekuńczo-wychowawczej),
 - 2) świetlicy socjoterapeutycznej,
 - 3) zajęć socjoterapeutycznych.
- 4. Standard świetlicy środowiskowej (opiekuńczo – wychowawczej):**
 - 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne osiedla lub części miasta,
 - 2) pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15-cioro dzieci,
 - 3) rodzaje prowadzonych zajęć:
 - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
 - b) wspierające rozwój psychiczny i fizyczny, w tym rozwijające zainteresowania i zdolności,
 - c) kształtujące umiejętności życiowe i społeczne,
 - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
 - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
 - f) dożywanie,
 - 4) zadania świetlicy środowiskowej:
 - a) stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka,
 - b) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej,
 - c) organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych,
 - d) prowadzenie pracy z grupą poprzedzone jej planowaniem w zespole pracowników,
 - e) indywidualne spotkania z dziećmi organizowane poza pracą z grupą,
 - f) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem i z grupą,
 - g) współpraca z innymi instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów

- alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
- h) pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi itp.),
 - i) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki,
- 5) zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy posiadający przygotowanie na kierunku: pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauka o rodzinie lub osoby z wykształceniem średnim i udokumentowanym co najmniej 3-letnim stażem pracy z dziećmi lub rodziną,
- 6) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy środowiskowej za zgodą rodziców lub opiekunów,
- 7) w świetlicy środowiskowej może zostać zorganizowany hostel zapewniający opiekę w porze nocnej,
- 8) pracownikami świetlicy mogą być osoby które:
- nie są i nie były ograniczone, zawieszane lub pozbawione władzy rodzicielskiej,
 - nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa lub umyślne przestępstwa skarbowe,
 - wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika ze stosunku egzekucyjnego.

5. Standard świetlicy socjoterapeutycznej:

- 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne - część miasta,
- 2) pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15-cioro dzieci,
- 3) rodzaje prowadzonych zajęć:
 - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
 - b) ogólnorozwojowe, w tym rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
 - c) rozwijające umiejętności życiowe i społeczne,
 - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
 - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
 - f) socjoterapeutyczne, prowadzone w celu eliminowania zaburzeń zachowania,
 - g) specjalistyczne, w szczególności korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne,
 - h) wyjazdowe warsztaty i obozy socjoterapeutyczne,
- 4) zadania świetlicy socjoterapeutycznej:
 - a) sporządzanie diagnozy indywidualnej dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
 - b) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci,
 - c) praca ze stałymi grupami dzieci,
 - d) praca z dziećmi w kontakcie indywidualnym,
 - e) przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci. W planach tych warto uwzględniać włączanie dziecka w działania różnorodnych kół zainteresowań, grup rozwojowych, w pozalekcyjne i pozaszkolne zajęcia – zgodnie z predyspozycjami i zainteresowaniami dziecka,
 - f) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem zgodnej z charakterem placówki (dokumentacja diagnozy, planów i realizacji indywidualnych i grupowych zajęć z dziećmi wraz z osiągnięciami),
 - g) utrzymywanie kontaktów z rodziną dziecka w celu:
 - diagnozy sytuacji rodzinnej,

- rozwiązywania problemów rodziny (np. motywowanie osoby uzależnionej lub współuzależnionej do podjęcia terapii),
 - współpracy dotyczącej postępów dziecka w procesie socjoterapii,
- h) współpraca z instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.), które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, a zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych. Niezwykle istotna jest współpraca z wychowawcami klas, pedagogami szkolnymi i nauczycielami uczącymi dzieci, zwłaszcza tych przedmiotów, które sprawiają dzieciom trudności. Aby zwiększyć efektywność pomocy, konieczna jest wymiana informacji na temat sytuacji szkolnej dziecka, ewentualnych wagarów itp.,
 - i) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki,
 - j) zajęcia (spotkania) grupowe dla rodziców, warsztaty w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych,
- 5) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy socjoterapeutycznej po uzyskaniu zgody rodziców lub opiekunów,
 - 6) zajęcia organizuje się po sporządzeniu diagnozy dziecka, w szczególności rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego, i jego rodziny, diagnoza ta jest podstawą do przygotowania indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla każdego dziecka oraz planu pracy z jego rodziną,
 - 7) zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzą psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści posiadający przygotowanie do tego rodzaju działalności potwierdzone odpowiednim certyfikatem,
 - 8) w świetlicy socjoterapeutycznej powinien być zatrudniony jeden psycholog,
 - 9) uczestnicy zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej mogą korzystać z dożywiania,
 - 10) pracownikami świetlicy mogą być osoby które:
 - nie są i nie były ograniczone, zawieszono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej,
 - nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa lub umyślne przestępstwa skarbowe,
 - wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika ze stosunku egzekucyjnego,
 - 11) grupy dzieci powinny być organizowane w określonych przedziałach wiekowych, programy zajęć grupowych (cele, formy zajęć, metody) powinny być dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej.

6. Standard zajęć socjoterapeutycznych:

- 1) diagnoza indywidualna dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
- 2) prowadzenie zajęć zgodnie z programem dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci,
- 3) utrzymywanie stałych kontaktów z rodziną dziecka,
- 4) przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo - terapeutycznych dla dzieci,
- 5) prowadzenie dokumentacji,
- 6) współpraca z instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy rodzinie, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
- 7) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących prowadzonych zajęć,
- 8) grupy dzieci powinny być organizowane w określonych przedziałach wiekowych,
- 9) programy zajęć grupowych (cele, formy zajęć, metody) powinny być dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej.